

РОЛЬ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНЦІЙ У ФОРМУВАННІ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ПІДПРИЄМСТВА

Іпполітова І.Я.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

В роботі розглянуто питання формування конкурентних переваг на основі ключових компетенцій підприємства. В загальному розумінні, під ключовими компетенціями підприємства розуміють унікальні, складновідтворювані внутрішні характеристики, його сильні сторони, які поєднують знання, навички, досвід, організаційну культуру та технології, що дозволяють створювати таку цінність для споживача, яка буде забезпечувати стійку конкурентну позицію на ринку. За словами Верби В.А. та Гребешкової О.М., ключові компетенції підприємства є невід'ємною складовою його стратегічних активів, що віддзеркалює комплекс колективного знання, досвіду та здібностей підприємства, що разом з унікальною технологією дає змогу створювати (підтримувати) конкурентні переваги та забезпечувати неповторну відмінність підприємства в певному ринковому оточенні [1]. Саме шляхом формування та розвитку цих компетенцій підприємство з урахуванням швидкої реакції на зміни у зовнішньому середовищі, випуском інноваційних продуктів (послуг) зможе досягти довготривалих переваг у конкурентній боротьбі. Послідовність формування ключових компетенцій складається з таких етапів: 1) аналіз зовнішнього середовища та ринкових потреб споживачів; 2) оцінка внутрішніх ресурсів, існуючих ключових компетенцій та можливостей формування нових відповідно запитів споживачів; 3) ідентифікація потенційних ключових компетенцій підприємства; 4) формування стратегії розвитку ключової компетенції; 5) створення знань, використання інновації та їх запровадження у бізнес-процеси підприємства; 6) моніторинг та удосконалення бізнес-процесів підприємства. Для забезпечення довготривалого ефекту важливим є також захист цих компетенцій – через складність їх копіювання, внутрішні організаційні зв'язки, специфіку корпоративної культури або правові інструменти, такі як патенти чи ліцензії. Для того, щоб ключові компетенції стали джерелом конкурентних переваг, вони повинні відповідати трьом ключовим характеристикам: унікальності, складновідтворюваності та цінності для споживача (клієнта). Під унікальністю будемо розуміти те, що компетенція є рідкісною та не має аналогів на ринку. Складновідтворюваність забезпечує довготривалий захист від конкуренції та формує стійкі конкурентні переваги. Крім того, компетенція повинна мати цінність та створювати додаткові вигоди. Таким чином, формування конкурентних переваг на основі ключових компетенцій є динамічним процесом, у якому стратегічне мислення, інвестиції в персонал, управління знаннями та технологічне оновлення є вирішальними.

Література:

1. Верба В.А., Гребешкова О.М. Проблеми ідентифікації компетенцій підприємства. URL: <http://www.management.com.ua/strategy/str100.html> (дата звернення: 15.04.2025).